

Några rader ur min dagbok...

Under denna rubrik, som vi hade tänkt skulle få fast anställning i Bomull åtskilliga nummer framåt, kommer våra oldboys och oldgirls att berätta om minnen från den gamla goda tiden, ett inslag som redaktionen hoppas, att läsekretsen kommer att gilla.

I det följande berättar Oskar Dahlström och hans pigga gumma samt "omslagstomten" Eric Persson om det som varit haver . . .

I en ombonad, modern lägenhet i Pensionärshemmet i Skene bor ett trotjänarpar vid Kungsfors — Oskar och Tekla Dahlström. Under 30-talet år har de varit anställda vid fabriken i olika befattningar. Nu njuter de ålderdomens välförtjänta vila efter ett strävsamt liv. Den äktenskapliga lyckan har kanske aldrig varit större än nu hos de två, som alltsedan barnåren hållit samman och delat allt "i nöd och lust". De är pigga och villiga till en pratstund de båda gamla, som

nu båda uppnått den stadgade åldern 71 år. Och de berättar gärna om forna dagar.

— Vi är födda i samma socken, Gatö, S. Fågelås, strax söder om Hjo, berättar Oskar D. Min far vet jag inte mycket om, han sade ingenting om sig själv, och jag ville aldrig fråga honom. En tid hade han affär i Vånga, men sedan blev han knalle. Han blev över 93 år gammal, så man har ju att brås på.

Intill jag var 15 år hjälpte jag

far. Sedan kom jag i lära som gårdssmed. Jag räckte inte upp till städet, utan fick stå på en låda. Ynglingakrafterna växte emellertid snart till, och det är inte så värst länge sedan jag med långfingret kunde lyfta både min hustru och min bror, när de satt på en stol. Efter anställningar i Floda och Fritsla kom jag sedan till Kungsfors.

Jag var bara två år, när jag miste min mor, berättar Tekla Dahlström. Jag blev adopterad av en knekt, och där fick jag minsann lära mig att arbeta. Så kom skoltiden, och därifrån har jag mitt ljusaste barndomsminne. Oskar och jag gick i samma klass. Sedan kom jag ut och tjänade piga, först för 30 kronor om året. När jag efter ett år ville sluta, sade min matmor, att det inte passade sig, och att jag måste stanna minst ett år till för att få betyg. Ja, jag stannade, och fick då lönen höjd till 35 kronor och fick dessutom en del klädesförmåner. Sedan kom jag till en större bondgård, där jag andra året fick 100 kronor i lön förutom klädesförmåner. Du har den högsta piglönen här i trakten, sade mohultsbonden många

Roligt att få åldras tillsammans tycker Oskar och Tekla Dahlström, vilka har det lugnt och skönt nu i sin moderna lägenhet i pensionärshemmet i Skene. Jular hos barn och barnbarnen i Stockholm — gissa vem som skall vara tomt.

gång. Efter det kom jag till fabrik i Tidaholm, och det var där Oskar och jag åter träffades. Och så 1904 blev det giftermål av. Tio barn har vi fostrat. Alla har de längre eller kortare tid varit anställda vid Kungsfors, flera av dem är det fortfarande.

En gång har jag sett Oskar gråta, berättar fru Dahlström med en glimt av humor i ögonvrån. Det var när vi läste för prästen. Oskar hade en dag fått låna sin fars klocka, något som han var mycket stolt över. En kamrat frågade honom, hur mycket klockan var. Intet ont anande tog Oskar då upp klockan ur fickan. Men det fick prästen se. "Väntar du på tiden", dundrade han med tordönsröst. Och så höll han ett tims långt förmaningstal i starka tonarter för den gråtande och egentligen rätt oskyldige pojken.

Tiderna nu och då går inte att jämföra, det är alltför många olikheter dem emellan, menar Oskar. Förr i tiden kunde man få plocka potätor för 25 öre om dagen, och en skicklig yrkesman förtjänade högst två kronor om dagen. Visst var varje krona värd mera då, men för de löner som ges nu, kan man köpa bra mycket mera. Arbetstiden var också en annan, och det var alls inte ovanligt med arbeten, som varade från klockan 7 på morgonen till klockan 7 på kvällen med två timmars rast mitt på dagen. Arbetstakten var dock en annan förr. Nu är den i mycket präglad av hets. Trivseln är emellertid väl så god nu och tryggheten bra mycket större.

Vi har haft mest glädje av våra barn. Men också oro. Som med Artur. Han var i Norge, när tyskarna kom 1939. Han lyckades komma till England och gick sedan med ett fartyg i konvojfart. Vid ett tillfälle satt han en månad i tyskt fängelse. Han blev anklagad för att ha gett flyktingar mat!

Stig blev beskjutet av en berusad fransk hamnpolis. Denne ville se Stigs sjömansbok, passersedel m. m. När han lämnat

tillbaka papperen, slog han till Stig med en batong, så att han föll omkull. När stig reste sig, höjde hamnpolisen åter sin batong till slag. Men Stig slog då först. Han sprang sedan från platsen. Hamnpolisen ryckte då upp en pistol, och skott från denna träffade Stig i lårbenet. Det blev väl räddningen för Stig, att hans kamrater så snart kom till den plats, där han låg blödande. Ty när de kom dit, fick de se hamnpolisen vaggande stå lutad över Stig med pistolen färdig till aktion. Det blev snabbt andra bullar av för den berusade fransosen. Stig fick sedan ligga länge på sjukhus, men han repade sig bra efter äventyret. Men slutet gott, allting gott. Och nu arbetar Artur och Stig tillsammans i Göteborg i en firma, som Artur äger.

Julen förr i tiden? Ja, då brukade jag, när barnen var små, öva in med dem en del julsånger och lekar, och så gjorde vi julfint tillsamman och hjälptes åt med granen, berättar fru Dahlström. Tomte hade vi inte, förrän barnbarnen kom -- nu finns det 27 stycken av den senare sorten. Så det är väl ingen risk, att den här släkten dör ut! Pappa fick förtroendeuppdraget att vara tomte.

-- Särskilt minns jag ett år, erinrar sig Oskar. Jag hade gått tomte för en del av barnbarnen mot kvällen. Men så kom det en del barnbarn med tåg rätt sent på natten. Det blev inget annat för mig än att gå tomte en gång till. Jag tog på mig tomtekläderna och gick ut på gården -- tomten måste ju komma utifrån med lite snö och rimfrost i skägget. Det var en ovanligt snörik och hal julafton, så därför bar det sig inte bättre än att jag dråsade omkull med säck och hela härligheten. Med mig hade jag ett halv vuxet barnbarn, som då kom fram till mig, där jag satt på marken. Med djupt deltagande i rösten sade han då: "Tötte du dej!"

Och mitt i allt eländet kunde jag då intet annat än le. Och julfriden var därmed återställd. (Forts. å sid. 22)

En skall inte klanka på ungdomen . . .

men nog tycker man, att den förr i tiden var pliktrogare och höll bättre samman. Då kunde vi -- ett gäng på dussintalet pojkar och jäntor -- hålla ihop i vått och torrt, och det var inte ovanligt, att vi turades om att stå för kostnaderna, när vi var ute och roade oss tillsamman. Och det var då heller inte lönt att komma med sprättiga kläder i det gänget.

Den som berättar det är årets "omslags-tomte" Eric Ferdinand Persson. Han har många minnen från företagets ganska blygsamma start, men så har han också varit anställd inom företaget i 42 år, huvudsakligast på färgeriet.

-- En vill inte gärna sluta, när man så vuxit sig in i företaget, nämner han och betonar, att före den 24 april nästa år blir det inget av med den saken. Sin första kontakt med företaget fick han på sommarferierna under skoltiden. Han arbetade då som passopp på olika avdelningar. Sedan skötte han en tid "nultolar" på Norrby. En tid var han sysselsatt i byggnadsbranschen, och efter en kortare tid på Kilsund kom han 1910 till färgeriet, som han alltsedan dess varit trogen med undantag för lockouten 1909. Han har bl. a. varit med om att bygga ruggieriet vid färgeriet.